

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Název školského zařízení: **Dům dětí a mládeže Litovel**

Adresa školského zařízení: **Komenského 719/6, 784 01 Litovel**

Ředitel: **Mgr. Jana Chmelařová**

Kontakty:
Telefon: 585342448, 585371172
E-mail: ddm@ddmlitovel.cz
Web: www.ddmlitovel.cz

Zařazení do sítě škol: 24.května1996

IČO 61989738
IZO 108033643
REDIZO 600031551

Zřizovatel: **Olomoucký kraj
Jeremenkova 40a
779 11 OLOMOUC**

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2024

Verze: **8.**

Podpis ředitele a razítko školy:

OBSAH

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	1
1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	3
2. HISTORIE DDM LITOVEL.....	3
3. PRACOVNÍŠTĚ DDM LITOVEL.....	4
3.1. HLAVNÍ BUDOVA A SÍDLO DDM LITOVEL V KOMENSKÉHO ULICI 719/6.....	4
3.2. BUDOVA NA STAROMĚSTSKÉM NÁMĚSTÍ 182.....	4
3.3. DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ V PARKU MÍRU.....	4
3.4. STÁLÁ TÁBOROVÁ ZÁKLADNA ČAKOV	5
3.5. OSTATNÍ MÍSTA ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	5
4. VYBAVENÍ DDM LITOVEL	6
5. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ	6
6. EKONOMICKÉ PODMÍNKY	7
7. PODMÍNKY BOZP.....	7
7.1. PODMÍNKY PRO HYGIENICKÉ A BEZPEČNÉ PŮSOBENÍ:.....	8
7.2. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY:.....	8
8. ÚČASTNÍCI ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	9
9. PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ SE SPECIFICKÝMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	10
9.1. PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	10
9.2. VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ.....	11
10. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	12
10.1. OBECNÉ CÍLE.....	12
10.2. DLOUHODOBÉ CÍLE	12
10.2.1. DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY OLOMOUCKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2020–2024:.....	13
10.2.2. STŘEDNĚDOBÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY KRAJSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ NA LÉTA 2024-2028	13
10.3. KONKRÉTNÍ - KRÁTKODOBÉ CÍLE	14
11. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	15
12. OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V DDM LITOVEL	15
13. DÉLKA, ČASOVÝ PLÁN A PODMÍNKY UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	16
14. EVALUACE A AUTOEVALUACE.....	17
15. KLÍČOVÉ KOMPETENCE	18
15.1. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE, TZN., ABY ABSOLVENTI BYLI SCHOPNI:.....	18
15.2. PERSONÁLNÍ KOMPETENCE, TZN., ABY ABSOLVENTI BYLI PŘIPRAVENI:	19
15.3. SOCIÁLNÍ KOMPETENCE, TZN., ABY ABSOLVENTI BYLI SCHOPNI:.....	19
15.4. ŘEŠIT SAMOSTATNĚ BĚŽNÉ PRACOVNÍ I MIMOPRACOVNÍ PROBLÉMY, TZN., ABY ABSOLVENTI BYLI SCHOPNI:.....	20
15.5. DIGITÁLNÍ KOMPETENCE, T.J. ABY ABSOLVENTI BYLI SCHOPNI:	20
15.6. APLIKOVAT ZÁKLADNÍ MATEMATICKÉ POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ PRAKTICKÝCH ÚKOLŮ, TZN., ABY ABSOLVENTI UMĚLI:.....	21
15.7. KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ, TZN., ABY ABSOLVENTI:.....	21
16. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	23

1. Charakteristika školského zařízení

Dům dětí a mládeže Litovel je středisko zájmového vzdělávání působící v Litovli a okolí. Nabízí širokou škálu zájmového vzdělávání prostřednictvím různých forem činností. Působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů a podporuje pomoc znevýhodněným (zdravotně postižení, obtížně přizpůsobiví atp.) v procesu zájmového vzdělávání a při zařazení do běžné populace.

2. Historie DDM Litovel

Dům dětí a mládeže Litovel byl založen 1. 9. 1978 jako Městský dům pionýrů a mládeže v Litovli a do užívání dětem a mládeži byl předán 20. dubna 1979. Na počátku měl MěDPM 3 zaměstnance. V prvním školním roce zde pracovalo 9 zájmových útvarů se 188 členy a bylo uskutečněno 51 akcí s 1675 účastníky. Od roku 1986 koordinujeme výchovu, vzdělávání a činnosti na dopravním hřišti. V dubnu 1989 dostal DDM do užívání areál stálé táborové základny v Cakově. Areál byl několik let opravován a v současné době je v poměrně dobrém stavu. V roce 1994 dostal DDM do užívání budovu bývalé mateřské školy na Staroměstském náměstí, kde dnes probíhá činnost kroužků převážně z oblasti estetiky, tělovýchovy, tance a činnosti pro nejmenší. Povodeň v roce 1997 ji sice částečně poškodila, podařilo se ji však uvést do pořádku.

V roce 1990 se z Městského domu pionýrů a mládeže stal Městský dům dětí a mládeže v Litovli. V roce 1995 získal DDM Litovel právní subjektivitu a byl zařazen do sítě škol pod novým názvem Dům dětí a mládeže Litovel, okres Olomouc. Zřizovatelem se stal Školský úřad Olomouc.

1. ledna 1998 změnil DDM Litovel ředitele, jmenována do funkce byla Mgr. Jana Čekelová, která v této funkci setrvala až do srpna 2015. Od září 2015 do prosince 2015 byla pověřena vedením DDM Litovel Šárka Grunová, DiS. Od 1. 1. 2016 byla do funkce ředitelky DDM Litovel jmenována Mgr. Jana Chmelařová.

V roce 2001 dostal DDM Litovel po reformě státní správy a samosprávy nového zřizovatele – Olomoucký kraj.

V roce 1998 nám byl Vojenskými lázeňskými a rekreačními zařízeními Praha nabídnut pěkný a veliký letní tábor v nádherném prostředí tzv. „Malé Hané“ ve Vidnavě – Malé Kraši a v prosinci 1999 nám bylo převedeno právo hospodaření k tomuto táboru. V roce 2009 byl tento tábor, zničený mnoha povodněmi, nabídnut Olomouckému kraji k odprodeji.

3. Pracoviště DDM Litovel

3.1. Hlavní budova a sídlo DDM Litovel v Komenského ulici 719/6

Je zde pracovna ředitelky a pracovna pedagogů, pracovna ekonomky a dílny pro údržbu. Další místnosti jsou: pracovna elektrotechniky a pracovna výpočetní techniky (využívána také pro výuku jazyků a dalších zájmových činností), kuchyňka a klubovna jsou využívány univerzálně (např. přírodovědnými a hudebními kroužky, kroužkem kuchtíků). V přízemí a na dvorku je zázemí pro naše minizoo. Využití je každodenní.

3.2 Budova na Staroměstském náměstí 182

Budova bývalé jednotřídní mateřské školy je celoročně k dispozici pro pravidelnou a příležitostnou činnost. Nejmenší ze tří pracoven je využívána pro výtvarnou výchovu a keramiku, větší pro práci s nejmenšími, ale má i další využití. Dále je tu sálek (bývalá herna), který slouží pohybovým aktivitám.

3.3. Dopravní hřiště v parku Míru

Od roku 1986 spravuje DDM Litovel dopravní hřiště v parku Míru. V červnu roku 2004 bylo poničeno tornádem a dnes je bez vzrostlých stromů, ale je upravené a město zde vysazuje nové stromy. Od školního roku 2005/2006 zde probíhá kromě běžné dopravní výchovy dětí MŠ, ZŠ a ŠD i vzdělávání žáků čtvrtých ročníků základních škol, které je zakončeno závěrečnou zkouškou, po jejímž absolvování děti získají průkaz cyklisty. V tomto areálu pořádáme při pěkném počasí i jiné velké akce DDM Litovel. V roce 2021 se zde podařilo

vybudovat kontejnerovou učebnu, čímž se dosti zlepšilo prostorové zázemí pro výuku dopravní výchovy.

3.4. Stálá táborová základna Cakov

V roce 1981 dostal DDM Litovel od obce Senice na Hané do užívání stálou táborovou základnu v Cakově. Přestavbou bývalé nevyužívané školy a postavením 13 dřevěných chatek jsme získali tábor o kapacitě celoročně 45 a v létě cca 80 osob. Od roku 2012 je v budově nové topení na elektřinu. Základna je v provozu od března do listopadu (z ekonomických důvodů je v zimním období provoz přerušen), využíváme ji pro hlavní i doplňkovou činnost.

3.5. Ostatní místa zájmového vzdělávání

Kromě výše uvedených pracovišť provozujeme zájmové útvary také v několika školách litovelského regionu. Aktuálně realizujeme útvary na těchto školách:

- ZŠ a MŠ Červenka, Komenského č. 31, Červenka
- ZŠ a MŠ Nasobúrky, č. 91, Nasobúrky
- ZŠ a MŠ Haňovice, č. 24, Haňovice
- ZŠ a MŠ Náklo, č. 126, Náklo
- ZŠ a MŠ Příkazy, č. 22, Příkazy
- ZŠ a MŠ Pňovice, č. 192, Pňovice
- ZŠ Litovel, Jungmannova 655, okres Olomouc
- Sokolovna Litovel, Opletalova 341, Litovel
- Tělocvična TJ Senice na Hané, nám. Míru č. 15, Senice na Hané
- Gymnázium Jana Opletala Litovel (tělocvična)
- SOŠ Litovel (tělocvična)

4. Vybavení DDM Litovel

Materiální podmínky se snažíme každoročně zlepšovat, vybavení průběžně obnovujeme. Finanční prostředky na obnovu nebo pořízení nového zařízení nedostáváme, musíme si je tudíž zajišťovat vlastní činností, případně s pomocí různých projektů. Nemůžeme si však dovolit mnoho inovací, jelikož k tomu nemáme prostorové zázemí. Materiálově se nám však podařilo zlepšit podmínky k práci finančními prostředky z naší vlastní činnosti a také z dotačních programu Evropské unie nebo Olomouckého kraje.

5. Personální zajištění

Pedagogičtí zaměstnanci:

	Jméno	pracovní zařazení	úvazek	vzdělání
1.	Mgr. Jana Chmelařová	ředitelka, PVČ	1,0	VŠ ZSF OU + DPS
2.	Ing. Bc. Jaroslav Zapletal	zástupce ředitelky, PVČ informatika a robotika	1,0	VŠ pedagogická, VŠ manažerská
3.	Jana Čekelová	PVČ, zdravotník zařízení	1,0	ÚSO, PVČ
4.	Mgr. Miroslava Grulichová	PVČ, výuka DV	0,75	VŠ pedagogická
5.	MgA. Iva Vyhnánková	PVČ, výtvarné aktivity a digitální technologie	1,0	VŠ umělecká + DPS
6.	Ing. Pavel Sova	PVČ, přírodověda	0,75	VŠ zemědělská a DPS
7.	Monika Pospíšilová	PVČ, tanec, pohybové aktivity, LEGO	1,0	ÚSO, PVČ

Provozní zaměstnanci

	Jméno	pracovní zařazení	úvazek	vzdělání
9.	Marcela Kalábová	správce, úklid STZ Cakov	0,5	SO
10.	Jan Skácel *)	domovník, údržbář, řidič	0,5	SO
11.	Marcela Jurečková	účetní, hospodář, admin. prac.	1,0	ÚSO ekonomické
12.	Miloslava Mráčková	uklízečka	0,875	SO
13.	Jitka Helekalová*	Administrativa, spisová služba	0,625	SO

PVČ - pedagog volného času, DV - dopravní výchova,

*) částečný invalidní důchod

Všichni pedagogové splňují kvalifikační předpoklady. Pět pedagogů má vysokoškolské vzdělání, dva mají úplné střední vzdělání a případně doplňující pedagogické kvalifikační studium podle ust. § 22 odst. 1 písm. b) a vyhlášky č. 317/2005 Sb. Jedna provozní pracovnice má úplné střední odborné vzdělání ekonomické, čtyři další provozní zaměstnanci mají střední odborné vzdělání.

Pedagogickým pracovníkům je doporučováno a umožňováno rozšířit si kvalifikaci studiem, v kurzech a školeních nebo samostudiem.

Kromě interních zaměstnanců spolupracujeme také s externisty, a to s dílčími pedagogy, s dalším provozními pracovníky, a také s oddílovými vedoucími a instruktory na táborech.

6. Ekonomické podmínky

Každoročně nám zřizovatel z prostředků MŠMT kryje náklady na platy interních zaměstnanců v plné výši, prostředky na ostatní osobní náklady (dohody o PP a o PČ) doplňujeme z mimorozpočtových zdrojů a doplňkové činnosti. U provozních nákladů včetně nákladů na činnost je situace horší. Zřizovatel nám kryje pouze část provozních nákladů, většinu musíme získat z jiných zdrojů sami, např. z úplaty za různé formy zájmového vzdělávání, z výnosů z doplňkové činnosti – pronájem táborové základny - a z dotace na činnost poskytované městem Litovel. Město ještě hradí opravy a údržbu svých budov většího rozsahu, pomáhá spolu s BESIPem s úpravami dopravního hřiště a společně s námi se podílejí na nákladech na provoz a zajištění činnosti dopravního hřiště. Většina těchto nákladů neprochází naším rozpočtem, město je financuje přímo. Čerpáme také finanční prostředky z Evropské unie v rámci OP VVV.

7. Podmínky BOZP

DDM Litovel vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti (při zájmovém vzdělávání, táborech, soutěžích, přesunech, účasti žáků na našich akcích apod.). Přijímá opatření k prevenci rizik. Seznamuje účastníky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, což je součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu, chápanému jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je nutné zajistit nejen **bezpečnost fyzickou**, ale také **sociální a emocionální**.

7.1. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladba zájmového vzdělávání,
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb v pravidelné a příležitostné činnosti či na táborech),
- zdravé prostředí užívaných prostor - podle platných norem (vybavení prostor, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, hygienické vybavení prostor – *tj. dle vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých*),
- bezpečné pomůcky,
- ochrana žáků před úrazy,
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, zpracování a zveřejnění provozních řádů všech prostor pro činnost, zvláště keramických a technických dílen, tělocvičen); pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc.

7.2. Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima - otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému,
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch dětí je hlavním krédem v činnosti,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení - respekt k individualitě účastníků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba,
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy,

- spoluúčast účastníků na životě zařízení, která přechází do modelu demokratického společenství - budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce,
- informovanost účastníků a u nezletilých i jejich rodičů o činnosti zařízení.

Celkově lze konstatovat, že všechny areály DDM Litovel mají zdravé prostředí, prostory užívané pro činnost školského zařízení splňují hygienické normy pro realizované činnosti. Pravidelně se provádí úklid, místnosti jsou větratelné. Nábytek je univerzální, v každé místnosti střídáme různé druhy aktivit a přizpůsobujeme je více věkovým kategoriím. Neustále se snažíme zlepšovat kvalitu vnitřního vybavení. Ve všech prostorách a areálech DDM Litovel je zakázáno kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné zdraví škodlivé látky.

V objektech jsou označeny únikové východy, nebezpečné předměty, místa pro poskytnutí první pomoci. Veškeré podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví jsou pravidelně sledovány a zjištěné nedostatky průběžně odstraňovány.

Z hlediska psychosociálních podmínek je v DDM Litovel vytvářeno zdravé sociální klima s prvky partnerství, které přispívá k naplňování potřeb účastníků činností, a účastníci jsou rovněž chráněni pedagogickým personálem před případným násilným chováním, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy.

8. Účastníci zájmového vzdělávání

Činnost DDM Litovel je určena pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky a další osoby, a to bez ohledu na místo jejich trvalého pobytu nebo jiné podmínky.

K přijetí účastníka k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti a táborové činnosti dochází na základě elektronické přihlášky, která je uchazeči (zákonnému zástupci) po vyplnění přihlašovacího formuláře na webových stránkách odeslána na jím uvedený e-mailový kontakt, spolu s upozorněním, že má přihlášku vytištěnou a podepsanou (u nezletilých podepsanou zákonným zástupcem) přinést na DDM k založení nebo na základě přijetí písemné přihlášky podepsané uchazečem, u osob mladších 18 let podepsané zákonným zástupcem uchazeče.

Uchazeči o zájmové vzdělávání jsou přijímáni do různých forem činností na základě těchto kritérií:

- Kapacita - je různě definována pro jednotlivé formy i obory činnosti. Pro pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost je stanovena ve spolupráci s vedoucím daného zájmového útvaru v rozmezí 1 – 30 účastníků na příslušný školní rok, u dalších forem činnosti je určena aktuálními podmínkami a prostorovými možnostmi určenými pro realizovanou činnost.
- Věk - pro pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost a táborovou činnost je stanoven věkový interval pro uchazeče, u většiny dalších forem činností není rozhodujícím, ale jen doporučujícím faktorem a věkový interval není pevně stanoven. V individuálních případech a po dohodě vedoucího se zákonným zástupcem účastníka může být přijat do zájmového útvaru (ZÚ) i účastník v jiném než stanoveném věku.
- Zájem o činnost - je dalším určujícím faktorem. Při nedostatku zájemců se např. ZÚ nebo pobytová či táborová akce nerealizuje, při nadmíře zájmu otvíráme více ZÚ se stejným obsahem zájmového vzdělávání, pokud je to v našich personálních a prostorových možnostech.
- Uhrazení úplaty - podmínkou pro přijetí, je uhrazení úplaty. Splatnost úplaty v pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je ředitelem stanovena tak, aby byla tato úplata splatná nejpozději před ukončením účasti v této činnosti. Úplata je splatná buď jednou roční splátkou, nebo ve dvou pololetních splátkách.

9. Podmínky pro zájmové vzdělávání účastníků se specifickými vzdělávacími potřebami

9.1. Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Účastníkem (dítětem, žákem, studentem) se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními

potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta.

Působnost podpůrných opatření je dána ustanovením § 16 zákona č. 564/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat. Podpůrná opatření vyššího stupně lze použít, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům poskytování dosavadních podpůrných opatření by podpůrná opatření nižšího stupně nepostačovala k naplňování vzdělávacích možností dítěte, žáka nebo studenta a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Děti, žáci a studenti se specifickými vzdělávacími potřebami mají možnost se účastnit všech forem zájmového vzdělávání s přihlédnutím k jejich individuálním dispozicím. Pravidelného vzdělávání se účastní individuálně, podle osobních zájmů. Příležitostného vzdělávání se účastní buď individuálně nebo v doprovodu rodičů nebo děti z dětského domova ve skupinách v doprovodu vychovatelek. Letních táborů s integrací handicapovaných se účastní postižení z rodin individuálně, je-li třeba, s rodičem nebo s asistentem. Program je vždy sestaven tak, aby byl zajímavý a přínosný pro všechny účastníky, aby měli možnost splnit cíle programu.

9.2. Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů

V souladu s ustanovením § 17 odst. 1 školského zákona vytváří DDM Litovel v rámci své činnosti podmínky pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů.

10. Cíle vzdělávání

10.1. Obecné cíle

Obecné cíle vycházejí z ustanovení § 2 odst. 2 školského zákona a v DDM Litovel jsou jimi zejména:

- rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a celoživotní učení,
- získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- pochopení a uplatňování principu rovnosti členů společnosti,
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- poznání národních, evropských a světových kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- získání a uplatňování znalostí z environmentální výchovy o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

10.2. Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle vycházejí především z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy MŠMT a z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji. S ohledem na skutečnost, že Olomoucký kraj je zřizovatelem DDM Litovel, je do tohoto ŠVP zařazena i následující podkapitola, která obsahuje vybrané pasáže dlouhodobého záměru.

10.2.1. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020–2024:

Střediska volného času

Vzhledem k dlouhodobě stabilizované síti středisek volného času v Olomouckém kraji nebudou zapisována nová střediska volného času. Nebudou rovněž zapisována nová místa poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb na území kraje, a to v případech, kdy o zápis žádá právnická osoba, která má sídlo v jiném kraji. Výjimečně mohou být zapisována nová střediska volného času, a to v místech, která nejsou v přiměřené dojezdové vzdálenosti od místa, kde už středisko volného času působí. Jedná se především o oblasti s obtížnou dopravní obslužností. Podporována budou především ta střediska volného času, která budou rozvíjet přírodovědné a polytechnické dovednosti a nebudou suplovat například činnost základních uměleckých škol.

10.2.2. Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2024-2028

Opatření DZOK	Ukazatele a sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
A) Vytvářet podmínky pro rozvoj činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání.	Udržet min. ve stávajícím rozsahu počet projektů zaměřených na prostorové a materiální zázemí.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
B) Podporovat inovativní metody vzdělávání a implementaci nových technologií.	Počet zařízení používajících inovativní metody a inovativní technologie.	Průběžně. SVČ, zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
C) Zaměřit další vzdělávání pedagogů školských zařízení na oblast práce s dětmi, žáky a studenty se SVP včetně nadaných, dále na oblast digitálních kompetencí včetně kybernetické bezpečnosti.	Počet pedagogů s odpovídajícím kurzem DVPP.	Průběžně. SVČ.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
D) Finančně podporovat organizaci soutěží v zájmovém vzdělávání.	Min. 5 škol a školských zařízení ročně zapojených do soutěží.	Průběžně. Olomoucký kraj, MŠMT, SVČ.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje

E) Podporovat propojování formálního, zájmového a neformálního vzdělávání.	Min. 20 akcí ročně.	Průběžně. Školy, školská zařízení, NPI, NNO a další organizace.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, zřizovatelé, vlastní zdroje.
--	---------------------	---	--

10.3. Konkrétní - krátkodobé cíle

Konkrétní - krátkodobé cíle jsou podrobně rozpracovávány v plánu činnosti DDM Litovel na příslušný školní rok. Základním krátkodobým cílem zájmového vzdělávání v DDM Litovel je rozvoj klíčových kompetencí, které lze souhrnně definovat: „Umím aktivně a smysluplně naplňovat svůj volný čas a rozvíjet tak dále své vědomosti a znalosti, svůj zájem a nadání“.

Účastník vzdělávání - dítě, žák, student, pedagogický pracovník, popřípadě další osoba si tak v různých formách zájmového vzdělávání vytváří zejména následné klíčové kompetence: rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, vybírá přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu, vytváří návyky pro udržení zdravého životního stylu, vybírá vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní volný čas, vyhledává a třídí informace vedoucí k výběru vhodných aktivit dle osobních dispozic, rozvíjí své zájmy a záliby, umí říci ne na nevhodné aktivity, umí vhodně relaxovat, pracovní nasazení a stres dokáže kompenzovat vhodnými a kvalitními aktivitami, rozvíjí a vede profesní orientaci, odbornost, talent, vede k seberealizaci, zvyšuje zdravé sebevědomí a prohlubuje sebereflexi.

Lze konstatovat, že již sama skutečnost, že se účastník přihlásí a aktivně se do libovolné formy zájmového vzdělávání zapojuje, je významnou klíčovou kompetencí. Tato skutečnost je podložena tím, že účastník (příp. jeho zákonný zástupce) potvrdí svůj zájem o konkrétní činnost jejím vyhledáním v rozsáhlé nabídce subjektů působících na trhu volného času, čímž prokazuje mj. schopnost práce s informacemi včetně jejich dalšího využití v následné komunikaci s realizátorem, dále orientaci ve městě a v jeho dopravním systému, a při vlastní realizaci pravidelných forem zájmového vzdělávání prokazuje i schopnost udržení svého zájmu po delší časový úsek.

11. Formy vzdělávání

Formy vzdělávání vycházejí jednak z § 111 školského zákona a dále z § 2 vyhlášky 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Zájmové vzdělávání se v DDM Litovel uskutečňuje těmito formami:

- pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností (zájmové útvary, kurzy, kluby), včetně možnosti přípravy na vyučování,
- příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností (divadelní, pěvecká či taneční vystoupení a přehlídky, dny otevřených dveří, akce pro všechny věkové skupiny, širokou veřejnost, i menší okruh zájemců, soutěže a výstavy), včetně možnosti přípravy na vyučování;
- táborovou činností a další obdobnou činností, spojenou s pobytem jak v místech, kde DDM Litovel vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání (táborová základna v Cakově), tak i mimo tato místa,
- osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, žáky a studenty, popřípadě i další osoby a vedení k prevenci rizikového chování a výchovou k dobrovolnictví,
- individuální prací, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů, umožňováním praxí studentů,
- využitím otevřené nabídky spontánních činností (např. dopravní hřiště),
- vzdělávacími programy navazujícími na rámcové vzdělávací programy škol (např. dopravní výchova, přírodovědné programy).

12. Obsah zájmového vzdělávání v DDM Litovel

Obsah zájmového vzdělávání vychází z principu rozvoje klíčových kompetencí, a to jak v jejich šířce, tak i ve vertikálním rozvrstvení. Již proto, že se DDM Litovel zaměřuje na veškeré formy činnosti, je zřejmé, že klíčové kompetence se v některých z těchto forem nemohou realizovat ve standardním pojetí. Zásadní význam v tomto smyslu mají následující formy činnosti:

- pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činností
- táborová činnost

- příležitostné akce v rámci výchovné, vzdělávací, zájmové a tematické rekreační činnosti
- spontánní aktivity
- osvětová činnost včetně shromažďování a poskytování informací účastníkům
- péče o nadané děti, žáky a studenty prostřednictvím vzdělávacích programů, kurzů a exkurzí,
- organizování soutěží a přehlídek dětí a žáků.

Obsah zájmového vzdělávání ve všech jeho formách v DDM Litovel koresponduje se základním principem otevřenosti, je postaven tak, aby umožnil jejich realizaci s přihlédnutím k věku, individuálním možnostem, zájmům a potřebám všech účastníků. Účastníci získávají nejen znalosti a dovednosti, ale jsou vedeni k jejich využití v praxi. Obsah zájmového vzdělávání je specifický podle zaměření jednotlivých činností.

13. Délka, časový plán a podmínky ukončování vzdělávání

Délka a časový plán vzdělávání jsou zpracovány především pro pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost. U dalších forem vzdělávání s ohledem na jejich charakter je možné jejich částečné zpracování. Podrobně jsou pak rozpracovány a popsány v plánu činnosti na příslušný školní rok nebo v rámcovém plánu pro jednotlivé akce, hlavně pobytového charakteru.

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost probíhá zpravidla v jednoletých cyklech. V případě některých aktivit se však jedná o cykly víceleté (dvouleté, tříleté a čtyřleté). Tyto cykly na sebe volně navazují, obsahově jsou přizpůsobeny věku účastníka a dosud jím absolvované délky zájmového vzdělávání (začátečníci – pokročilí; nebo mini-děti-junioři).

V průběhu jednoletého cyklu se účastník seznámí a osvojí si základní dovednosti v dané oblasti, v případě víceletých cyklů dále rozvíjí základní dovednosti, vědomosti a návyky, tj. příslušné klíčové kompetence.

Osnovy jednotlivých cyklů jsou součástí pedagogické dokumentace DDM Litovel, kde jsou zapsány do deníků zájmových útvarů v části „Celoroční plán práce“.

Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku. Většina forem vzdělávání je realizována v období školního vyučování s tím, že pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost je zahájena podle jejího zaměření v průběhu září, nejpozději však 1. října. V případě některých zájmových aktivit může být cyklus i kratší než je celý školní rok. DDM Litovel zajišťuje některé z forem vzdělávání i v období školních prázdnin (tábory a spontánní aktivity).

Vyučovací hodina v pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti trvá 60 minut podle typu činnosti a lze ji dělit nebo spojovat.

K zájmovému vzdělávání se účastník přihlašuje na konkrétní školní rok, případně na konkrétní táborovou akci, soutěž, přehlídku apod.

V případě zájmu o pokračování v zájmovém vzdělávání v pravidelných zájmových útvarech je nutno se po uplynutí školního roku, na který je účastník přihlášen, (v případě táborů, akcí a soutěží po jejich ukončení) se znovu přihlásit. Podmínky pro přihlašování jsou upřesněny ve vnitřním řádu.

Ukončování zájmového vzdělávání v pravidelné činnosti nastává buď ukončením školního roku, na který byl účastník přihlášen, nebo na vlastní žádost.

Při hrubém porušení vnitřního řádu může být ukončeno také ze strany DDM Litovel. Podmínky jsou upraveny ve vnitřním řádu.

V případě ostatních forem zájmového vzdělávání je ukončeno realizací tábora, akce, případně soutěže.

Zájmové vzdělávání může být ukončeno formou veřejné prezentace zájmových útvarů, popř. na žádost účastníka vydaným osvědčením, potvrzením apod.

14. Evaluace a autoevaluace

DDM Litovel zjišťuje hodnocením od účastníků činností, zda jednotlivé formy zájmového vzdělávání odpovídají jejich potřebám, požadavkům a přáním. Informace tohoto charakteru zjišťují pracovníci převážně dotazováním. Zároveň provádí vlastní sebehodnocení a z obou těchto hodnocení vychází při návrhu plánu činnosti na další období. Od školního roku 2022/2023 nově zajišťujeme vnější evaluaci pomocí redakčního systému webových stránek. Účastníkům

zájmového vzdělávání (u osob mladších 18-ti let zákonným zástupcům) je zaslán na e-mailové adresy uvedené na přihláškách k zájmovému vzdělávání krátký dotazník, jehož vyplněním mohou sdělit své hodnocení dané činnosti, případně své podněty a náměty do budoucna. Redakční systém tyto informace dále zpracuje a vytvoří z nich statistický (grafický) výstup.

Na základě podnětu ČŠI z kontroly provedené v roce 2024 zavádíme od školního roku 2024/2025 komplexní systém evaluace všech forem zájmového vzdělávání, které realizujeme. Metody a druhy evaluace, včetně způsobů práce s výstupy jsou definovány ve vnitřním předpisu.

15. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou definovány jako obecně přenositelné a použitelné soubory kvalit osobnosti (zahrnující vědomosti, intelektové a emoční dovednosti, postoje, hodnotové orientace), které každý člověk potřebuje k tomu, aby mohl plnohodnotně žít v současném světě. Mohou být využívány téměř u každé práce bez ohledu na odbornost, a proto přispívají k lepší zaměstnatelnosti absolventů, jsou významné i pro celoživotní učení. Na jejich rozvoji se podílí jak všeobecné, tak odborné vzdělávání.

Níže uvedené charakteristiky kompetencí vycházejí z dokumentů pro různé typy vzdělávání. U školních družin a školních klubů je patrná vazba především na základní vzdělávání. Střediska volného času pracují průřezově s kompetencemi všech typů vzdělávání.

15.1. Komunikativní kompetence, tzn., aby absolventi byli schopni:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, respektovat názory druhých;

- zpracovávat jednoduché texty na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály, snažit se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

15.2. Personální kompetence, tzn., aby absolventi byli připraveni:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- efektivně se učit a pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok;
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností;
- přijímat hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagovat, přijímat radu i kritiku;
- dále se vzdělávat, pečovat o své fyzické a duševní zdraví.

15.3. Sociální kompetence, tzn., aby absolventi byli schopni:

- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňovat;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým lidem.

15.4. Řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., aby absolventi byli schopni:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické, heuristické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

15.5. Digitální kompetence, tj. aby absolventi byli schopni:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života ve společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít;
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah; k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci; zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit či zjednodušit své pracovní postupy a zkvalitnit výsledky své práce;
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním světě jednat eticky.

15.6. Aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů, tzn., aby absolventi uměli:

- používat správně pojmy kvantifikujícího charakteru;
- zvolit pro řešení úkolu odpovídající matematické postupy a techniky a používat vhodné algoritmy;
- využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.) reálných situací a používat je pro řešení;
- používat a převádět správně jednotky;
- nacházet funkční závislosti při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a využít pro konkrétní řešení;
- provést reálný odhad výsledku řešení praktického úkolu;
- sestavit ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků.

15.7. Kompetence k pracovnímu uplatnění, tzn., aby absolventi:

- měli přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru a povolání;
- měli reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a možnostech profesní kariéry, znali požadavky zaměstnavatelů na pracovníky a byli schopni srovnávat je se svými předpoklady, byli připraveni na potřebu přizpůsobit se změněným pracovním podmínkám;
- dokázali získávat a vyhodnocovat informace o pracovních nabídkách, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb;
- uměli vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli;
- znali práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- osvojili si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit.

Klíčové kompetence	
KOMPETENCE K UČENÍ <i>- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání</i>	<p><i>Klademe důraz na práci s informacemi. Vedeme žáky k sebehodnocení. Podporujeme prožívání úspěchů. Vedeme žáky k samostatnému organizování akcí. Podporujeme tvořivost a realizaci vlastních nápadů. Organizujeme soutěže, spolupracujeme se školou.</i></p>
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – <i>podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</i>	<p><i>Motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných, mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu.</i></p>
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – <i>vést žáky k všestranné a účinné komunikaci</i>	<p><i>Žáci prezentují své názory myšlenkami a nápady. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Podporujeme přátelské vztahy v kroužcích. Podporujeme komunikaci s jinými školami Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků.</i></p>
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - <i>rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých</i>	<p><i>Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce. Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do pracovních činností.</i></p>

<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci</p>	<p>Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. V ZV využíváme k činnosti praktické exkurze. Pestrá nabídka zájmových útvarů podněcuje u žáků zájem o další orientaci. Volný čas slouží především k relaxaci a kompenzaci pracovní zátěže.</p>
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ - zvyšovat schopnost fyzicky ovládat digitální technologie a orientovat se v množství digitálně přenášených informací</p>	<p>Vytváříme příležitosti pro seznámení se s různými digitálními technologiemi, učíme žáky s nimi pracovat a prakticky je využívat, zpracovávat digitálně přenášené informace – zkoumat je, posuzovat jejich důvěryhodnost, chápat jejich význam a hodnotit kvalitu jejich digitálního zpracování</p>
<p>KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU – pomáhat žákům rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času, výběru přiměřených aktivit ke kompenzaci stresu a vytváření návyků pro udržení zdravého životního stylu</p>	<p>Aktivním zapojením žáků do výběru aktivit nabádat k žádoucímu výběru aktivit.</p>

16. Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program byl sestaven a projednán poradou pracovníků DDM Litovel a vstupuje v platnost dne 1. září 2024.

Mgr. Jana Chmelařová
ředitelka DDM Litovel